

ראה (375)

השם יתברך שכשם שמשבחים לאדם בעד מעשיו הטובים בקול רם, כך יש להוכיחו בעד מעשיו הרעים גם כן בקול רם, למען ישמעו הכל וייראו לבלי ללמוד ממעשיו הרעים, ולא להחניף לו ולטשטש את מעשהו בשתיקה. *ספר "מענינה של תורה"*

פִּי יִרְחַק מִמֶּךָ הַמָּקוֹם... וְאֶכְלֶתָ בְּשַׁעְרֶיךָ כָּל אֹתוֹת נִפְשֶׁךָ
(יב. כא)

כתב בעל הטורים, הפסוק מתחיל ומסיים בכ"ף, לומר אע"פ ששחט צריך להכניס ידו ולבדוק הריאה, עכ"ל. ויש לתת טעם למה הדבר רמוז דווקא באותיות כ' האלה, יש לומר: בענין חסרון בריאה בלא נקב, דאם החסרון הוא כמו ך' פשוטה אז נהגו להכשיר, ואם הוא כמו כ' כפופה נהגו להטריף. וזה שנרמז בכתוב: "פִּי יִרְחַק מִמֶּךָ", כלומר אם החסרון כמו כ' כפופה, ירחק ממך הבשר ולא תאכלנו כי טריפה היא, ומסיים הכתוב "וְאֶכְלֶתָ בְּשַׁעְרֶיךָ כָּל אֹתוֹת נִפְשֶׁךָ", ך' פשוטה, שאם החסרון כזה, "וְאֶכְלֶתָ בְּשַׁעְרֶיךָ" כי כשירה היא. *ספר "להתעורר באהבתך"*

השלט שיש לתלות בכניסה לכותל המערבי

פִּי אִם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' (יב.ה)

בענין הכותל המערבי, מצאנו דבר מרגש עד מאוד, שנכתב ב"תנא דבי אליהו רבה" (פרק ל), ומן הראוי היה לתלות שלט בכניסה לכותל, כדי שכל הבאים לשם יידעו מגודל הקדושה השוררת במקום. וכן מספר התנא דבי אליהו: ושוב פעם אחת נכנס ר' נתן לבית המקדש ומצאו חרב, וכותל עומד (הכותל המערבי). אמר מה טיבו של כותל זה? א"ל אחד, אני אראך. מיד נטל טבעת אחת, ונעצה בכותל ההוא, והיתה הטבעת הולכת ובאה (שהטבעת היתה מתנדנדת לכאן ולכאן, לפי שהכותל היה מתנענע ונזדעזע מאימת השכינה שלא זזה משם, ונענוע הכותל עצמו לא היה ניכר לעין, לפי שהכותל קבוע ונענוע שלו מעט, אבל הטבעת שהיא קטנה ומטולטלת ותלויה בכותל, היה נענוע הרבה וניכר לעין. (פירוש "ישועות יעקב"). עד שראה את הקב"ה שהוא שוחה וזוקף ועומד ומיילל על חורבן בית המקדש ועל ישראל שגלו. נמצאנו למדים דבר נורא, שכאשר אמרו חז"ל שהשכינה אינה זזה מן הכותל המערבי, הפירוש הוא שהיא ממש נמצאת שם, והראיה שמאימת השכינה הכותל מזדעזע ממש. דהיינו שהכותלים זזים ממקומם, ואמנם עינינו אינן רואות זאת, אבל הנה כאשר נעצו את הטבעת בכותל, היתה הטבעת מתנדנדת בגלל זעזוע הכותל.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "עלינו לשבח"

רְאֵה אֲנֹכִי נֹתֵן לְפָנֶיךָ הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְלָה (יא.כו)
פתח ב"רְאֵה" לשון יחיד וממשיך ב"לְפָנֶיךָ", ביאר הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל: על כל יחיד ויחיד מישראל לזכור שאף אם הרבים לא יבחרו חלילה בטוב, הוא עצמו מחוייב ומצווה מפיו של הקב"ה לבחור בטוב. המצוה ניתנה אמנם לכלל כולו, אבל מדגישה התורה אל לו ליחיד להמתין לכלל, אלא ידע ויזכור שזה פניה ישירה אליו ועליו לשאוף בכל כוחותיו לעשות רצון השי"ת ואז ישכיל ויצליח. כך התבטא רשב"י ואמר (סוכה מח:): "ראיתי בני עליה והם מועטין, אם אלף הם אני ובני מהן וכו'... ואם שנים הם אני ובני הם" ופירש **אאמור** זצ"ל: שלא אמר זאת רשב"י בדרך תפארת חלילה, אלא כך היתה הכוונה: אף אם הם מועטים, הוא ובניו ישארו המועטים ואם לא יהיו גם מועטים, רק הם שניהם בלבד ג"כ ישארו בני עליה וכמו שנאמר (ישעי' א.ב) "שמעו אל רודפי צדק... הביטו אל אברהם אביכם... כי אחד קראתיו..." בדרך זו צריך כל אחד להתחזק בעבודת השי"ת בבחינת: "ויגבה לבו בדרכי ה'".

ספר "לחתך עליון"

אֵת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ וכו'..... (יא.כז)

לשון "את הברכה", בא ללמדנו כי מלבד עצם הברכה המגיעה לאדם בהולכו בדרך ה', נלווה אליה עוד שכר טוב והוא "אשר תשמעו", הזכות לשמוע. השמיעה בתורה היא תענוג מופלא ומחיה נפש, כנאמר "שמעו ותחי נפשכם" (ישעיה נה, ג), והמרגיש בטעם התורה, יחשוב כי עליו לשלם גמול טוב למי שהעניק לו מתנה מופלאה זו, ואין צריך לומר שאין מקום לתבוע שכר עליה. את הזכייה בברכה תלה הכתוב בשמיעה, "אשר תשמעו", ולא הוזכר מעשה או שמירה, זאת כיון שהשומע דברי אלוקים חיים, הרי השמיעה עצמה מטיבה ומתקנת את הנפש, כי יש בה סם חיים. כמו שאמרו במדרש (איכה רבה): "מאור שבה מחזירם למוטב".

ספר "טעם התורה" בשם "אור החיים הקדוש"

וְנִתְּתָה אֵת הַבְּרָכָה עַל הַר גְּרִזִּים וְאֵת הַקִּלְלָה עַל הַר עֵיבָל
(יא.כט)

להקיש קללות לברכות. מה ברכות בקול רם אף קללות בקול רם (מדרש תנחומא). דרכו של עולם כשבאים לשבח אדם בעד מעשה טוב שעשה משבחים אותו בקול רם בפני הציבור כולו. אבל אדם שעשה מעשה רע ויש להוכיחו על פניו, עושים זאת בצניעה לבל ישמע אדם, כי חוששים פן יבוא הלה לכלל כעס. ברם, רצונו של

עשר בשביל שתתעשר

עֶשֶׂר תִּעְשֶׂר אֶת כָּל תְּבוּאֹת יִרְעָךָ (י.ד. כב)

אמרו חז"ל (תענית ט). עשר שבשביל שתתעשר. ביאר הגר"א, הנה אמרו חז"ל במצות צדקה "נתון תתן לו" אפילו מאה פעמים. וקשה איך יעשר מאה פעמים צדקה מכספו, הרי אמרו חז"ל (כתובות נ). המבזבז (מכספו לצדקה) אל יבזבז יותר מחומש, אם כן הוא באיסור לתת יותר מחומש מנכסיו. אלא אומרת התורה "עשר בשביל שתתעשר", נמצא אדם שנותן צדקה מכספו יתעשר מחדש, וכשיתן מעשר מהריוח החדש הרי ישוב ויתעשר וחוזר חלילה, נמצא מקיים מצות מאה פעמים בלא שיבזבז יותר מחומש.

ספר "אוצרות התורה"

וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת יָדְךָ מֵאֲחִידְךָ הָאֶבְיוֹן. כִּי פֶתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לוֹ (טו-יז.ח)

בדרך מוסר אפשר לפרש את הפסוק, על פי דברי המדרש האומר כי בשעה שבא האדם לעולם, ידיו קפוצות כאומר כל העולם שלי הוא. אך עם פטירתו מהעולם ידיו פשוטות כאומר, לא נטלתי עמי כלום. על כך רומז הפסוק באומר: "וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת יָדְךָ מֵאֲחִידְךָ הָאֶבְיוֹן", אל תחזיק הכל לעצמך כאילו העולם כולו שלך. עליך לזכור: "כִּי פֶתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לוֹ", את יום המיתה, שאז לא תיטול עמך כלום מלבד מעשי המצוות שתעשה כאן בעולם.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

נְתוּן תִּתֵּן לוֹ (טו, י)

בדברי חז"ל מצינו, שנתנת צדקה נקראת זריעה: אין זריעה אלא צדקה שנאמר: "זרעו לכם לצדקה קצרו לפי חסד" (ב"ק יז). הצדקה דומה לזריעה בג' דברים: א) אדם הבא לזרוע, יעשה זה בקרקע טובה שבכוחה להצמיח, לא במדבר. וכך צריך נותן צדקה לחפש עני הגון, ולא כמו שאמר ירמיה לפני הקב"ה: רבונו של עולם, אפילו בשעה שעושין צדקה, הכשילם בבני אדם שאינן מהוגנים, כדי שלא יקבלו שכר (שם טז):

ב) הזורע יודע שהזרע ירקב ורק אחרי שירקב יתחיל לצמוח, אבל כשהוא הוא יצמח יתן פירות פי כמה וכמה. כך בעת נתנת כספי הצדקה צריך שיהיה לאדם בטחון בהקב"ה שאמנם כסף זה כעת 'נרקב' לכאורה ושוב לא יראהו בחזרה, אך הקב"ה יזכהו בפירות היוצאים מנתנת זו בכפלי כפליים.

ג) לפני הזריעה יש לחרוש את האדמה, להטמין בתוכה הזרעים ולכסותם. ואם לא יכסם, כראוי, יאכלום העופות, וכך הוא בנתנת הצדקה, יש לכסות ולהסתיר את מעשה הנתנה, לא לפרסמו. רק כך תשרה בו הברכה.

ומתוך האור בשם "ילקוט הגרשוני"

הלכה: קילוף וחיתוך פירות לפני או אחרי הברכה פירות שקילופם אינו פוגע בשלימותם, יש לקולפם לפני הברכה כדי למעט בהפסק כגון קלמנטינה, תפוז וכדומה, אולם את חיתוך הפרי יש לעשות לאחר הברכה כדי לברך על שלם ואין לחוש להפסק הואיל והוא צורך אכילה, אך אם החיתוך לוקח זמן רב כגון באשכוליות ולפעמים גם בתפוז, עדיף שלפני הברכה יפתחנו מעט עם פלחיו באופן שאם ירים את החלק הפתוח ירומם גם שאר הפרי, ולאחר הברכה יפתחנו לגמרי כדי למעט בהפסק. **ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א**

פתגם: פוֹרֵעַ מוֹסֵר, מוֹאֵס נִפְשׁוֹ; וְשׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת, קוֹנֵה לֵב. **ספר משלי**

חקירה: ספק ספקא מותר: שלושה צדדים: רוב האפשרות לקולא, או ספקא דרבנן, שבספק, שבספק אחד מחמירים רק מדרבנן, לשיטת הרמב"ם וסייעתו וא"כ ספק ספיקא הוא ספיקא דרבנן, או שלא נאסר מדין ספיקא דאורייתא, שרק ספק בודד אסור, ולא ספק ספיקא. (שו"ת הרשב"א ח"א תא: רוב, גליוני הש"ס כתובות ט: ספיקא דרבנן, הגרנ"ט כה: לא נאסר).

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ענין עם לבן

שני מחותנים באו להתדיין לפני רבי יעקב המגיד מדובנה. אבי הכלה, שהיה בעל אכסניה וקמצן מופלג, פתח וטען: לפני גמר השידוך הזמנתי את בני משפחת החתן אל בית האכסניה, אני תובע מהמחותן שישלם לי את דמי הסעודה הזאת, שכן לפני הקנין עדיין לא היו בחזקת מחותנים, אלא כסתם אורחים, ועליהם לשלם מחיר ככל אורחי האכסניה. נתחייך המגיד ואמר: עתה נתיישבו לי דבריו של אליעזר בפרשת חיי שרה: "לא אוכל עד דברתי דברי". לכאורה פליאה היא, מדוע לא היה יכול לאכול לפני שידבר את דבריו? אלא יודע היה אליעזר שיש לו ענין עם לבן, ואם יאכל לפני גמר השידוך, עלול לבן לבקש ממנו מחירה של אכילה זו.

ספר "חד וחלק" חלק א (דף קכד)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדים קאמונה, אבריהם רפאל בן רבקה, אסתר בת רחל, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ששא בנימין בן קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'יות בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. **זיווג הגון:** נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאלי בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייל לאוני. **לעילוי נשמת:** ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה, נתניאל יאיר בן מרים יהודית, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה.

